

Лагодієнко Н.В.
кандидат економічних наук
доцент кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ З ПИТАНЬ ОПОДАТКУВАННЯ

Економічна експертиза як один із доказових аргументів використовувалась ще з часів Аристотеля, Демосфена, Ксенофонта. Економічна експертиза спрямована на вивчення діяльності фінансово-економічного характеру.

Призначення судових експертиз та експертних досліджень експертам державних спеціалізованих науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України та атестованим судовим експертам, які не є працівниками державних спеціалізованих установ, їх обов'язки, права та відповідальність, організація проведення експертиз та оформлення їх результатів здійснюються у порядку, визначеному процесуальними кодексами України, Кодексом адміністративного судочинства України, Законами України «Про судову експертизу», «Про виконавче провадження», іншими нормативно-правовими актами з питань судово-експертної діяльності та відповідною Інструкцією. Вибір виду процесуального законодавства залежить від того у межах якого провадження призначається економічна експертиза [3, с. 167].

Згідно Закону України «Про судову експертизу», судова експертиза – це дослідження експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів досудового розслідування чи суду [1].

На сьогоднішній момент в Україні основними видами судової експертизи у частині підпорядкування:

- Міністерства юстиції України є: криміналістична, інженерно-технічна, економічна, товарознавча, експертиза у сфері інтелектуальної власності, психологічна, мистецтвознавча, екологічна, інші види експертизи;
- Міністерства охорони здоров'я України – судово-медична та судово-психіатрична експертиза [5, с. 340].

Законодавчо визначено, що в Україні економічна експертиза буває:

- бухгалтерського та податкового обліку;
- фінансово-господарської діяльності;
- фінансово-кредитних операцій [2].

Залежно від виду судочинства та меж відкритого провадження справ, порядок призначення та проведення економічних експертиз регламентує:

- у межах кримінального провадження – Кримінальний процесуальний кодекс України;

- у межах цивільного провадження – Цивільний процесуальний кодекс України;
- у межах господарського провадження – Господарський процесуальний кодекс України;
- у межах адміністративного провадження – Кодекс адміністративного судочинства України.

У Податковому кодексі України передбачено окрему статтю 84 «Проведення експертизи під час здійснення податкового контролю контролюючими органами» [4], яка вказує, що експертиза під час здійснення податкового контролю контролюючими органами проводиться у разі, коли для вирішення питань, що мають значення для здійснення податкового контролю, необхідні спеціальні знання у галузі науки, мистецтва, техніки, економіки та в інших галузях. Залучення експерта здійснюється на договірних засадах та за рахунок коштів сторони, що є ініціатором залучення експерта. Експертиза призначається за заявою платника податків або за рішенням керівника (його заступника або уповноваженої особи) контролюючого органу, в яких зазначається інформація, що згрупована у таблиці 1.

Таблиця 1

Обов'язкова інформація, що вказується при призначенні експертизи під час здійснення податкового контролю

Призначення експертизи за заявою платника податків	Інформація	Призначення експертизи за рішенням керівника контролюючого органу
	Підстави для залучення експерта	
	Прізвище, ім'я та по батькові експерта	
	Реквізити платника податків, стосовно якого здійснюється податковий контроль	
	Питання, поставлені до експерта	
	Документи, предмети та інші матеріали, які подаються на розгляд експерта	

Контролюючий орган, керівник (його заступник або уповноважена особа) контролюючого органу якого призначив проведення експертизи, зобов'язаний ознайомити платника податків (його представника) з рішенням про проведення експертизи, а після закінчення експертизи – з висновком експерта. Експерт має право ознайомлюватися з поданими йому матеріалами, які стосуються предмета експертизи, та просити надання додаткових матеріалів. Експерт має право відмовитися від надання висновку, якщо поданих матеріалів недостатньо або такий експерт не володіє необхідними знаннями для проведення зазначеної експертизи. За надання завідомо неправдивого висновку експерт несе відповідальність відповідно до закону.

Отже, експертиза з економічних питань, у т.ч. і з питань оподаткування, призначається на загальних підставах з дотриманням вимог Закону України «Про судову експертизу» і процесуального законодавства. Проведення

економічної експертизи з питань оподаткування знаходиться у частині підпорядкування Міністерства юстиції України [5, с. 347].

Розмаїття законодавчих вимог (щодо порядку призначення і проведення експертиз, процесуальних кодексів, відповідних законодавчих актив із профілю економічної експертизи (бухгалтерський облік, фінанси, аналіз господарської діяльності, оподаткування) тощо) дуже часто призводить до плутанини та непорозумінь у процедурі призначення та проведення кожної окремої експертизи. Саме тому, дослідження порядку проведення економічних експертиз у цілому та з питань оподаткування зокрема, є актуальним та нагальним, а особливо сьогодні, коли вітчизняні суб'єкти господарювання переживають складний етап свого розвитку. Саме у цьому напрямку і будуть продовжуватись наші подальші наукові пошуки.

Література:

1. Закон України «Про судову експертизу» від 25 лютого 1994 року № 4038-XII (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/index>
2. [Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень](#) від 08.10.98 р. № 53/5 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/index>
3. Olga Pugachenko The Procedure for Performing Economic Evaluation in Ukraine / Pugachenko Olga // Innovative Economics and Management (Special Edition 2). – 2017. – Volume IV. – P. 166-174
4. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Пугаченко О.Б. Вимоги процесуального законодавства в частині участі експерта при проведенні судової експертизи з економічних питань / О.Б. Пугаченко // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: Економічні науки. / Вип. 24. – Кіровоград: КНТУ, 2013. – С. 340-348

УДК 336.582.1(045)

Aleksandra Levchenko
student IER SIIR
National Aviation University
Kyiv, Ukraine

RISKS OF GROWTH OF FOREIGN ENTRANCE IN THE WORLD COUNTRIES

International financial organizations and global expert circles determine the excessive growth of aggregate global debt as one of the major systemic risks for the global economy. By the end of 2017, its level reached its historic high of \$ 237 trillion. or almost 317.8% of global GDP². An important part of global debt is government debt. According to IMF calculations, the ratio of government debt to GDP in all countries of the world at the end of 2017 amounted to 82.4% of GDP,